

Til Familie- og kulturkomiteen
Fra Skuespillerforbundet

Skriftlig høringsnotat for muntlig høring ifm. statsbudsjettet for 2027

For Skuespillerforbundet er det avgjørende at kulturbudsjettet ikke bare måles i hvor mye penger som bevilges, men i hva pengene faktisk gjør for kunstnerne.

Budsjettforslaget har noen lyspunkter, men er for svakt til å møte behovene til skuespillere og andre kunstnere. Regjeringen løfter fram betydningen av møteplasser gjennom kunst og kultur. Det er vi enige i, men møteplassene må også fylles med kunstnerisk innhold.

Skal vi ha et levende, mangfoldig og profesjonelt kulturliv, må budsjettet også sikre menneskene som skaper og formidler kunsten.

Vi vil særlig løfte fram fire områder:

1. Filmfeltet må styrkes – og insentivordningen bygges opp

Det er positivt at filmfeltet styrkes i statsbudsjettet. Norsk film får stor internasjonal oppmerksomhet, samtidig som bransjen står i fare for å miste arbeidsplasser og kompetanse. Vi må både øke støtten til norske filmproduksjoner og sørge for at insentivordningen fungerer etter hensikten. Målet må være at bevilgningene bidrar til mer produksjon, flere oppdrag for norske filmarbeidere og langsiktig kompetansebygging i Norge.

Vi mener derfor at:

- Kap. 334 post 50 - Filmfondet må styrkes ytterligere. Film & Kinos beregninger viser at bevilgningen ville vært på om lag 970 millioner kroner i 2025 dersom den hadde vært fullt ut KPI-justert gjennom de foregående 16 årene. Økte bevilgninger må gi rom for flere norske film- og serieproduksjoner, arbeidsplasser og sterke fagmiljøer.
- Kap. 334 post 72 - Insentivordningen må styrkes og gjøres regelstyrt og forutsigbar, slik at den utløser flere produksjoner og arbeidsplasser i Norge. Det må også åpnes opp for at det blir mulig å kombinere insentivstøtte med tilskudd fra Norsk filminstitutt. Den foreslåtte rammen for insentivordningen er fremdeles utilstrekkelig for å utløse potensialet for inntil 600 nye arbeidsplasser i den norske film- og TV-bransjen slik Olsberg-rapporten fra mars 2023 har estimert. Søknadstall fra perioden 2021–2026 viser en stabil og konjunkturuavhengig etterspørsel på 240-280 millioner årlig. Dagens ramme begrenser aktiviteten kunstig – etterspørselen er der, men rammen stopper prosjektene. Vi ber derfor komiteen om å øke tilsagnsrammen for filminsentivordningen for budsjettåret 2027 til minimum 200 millioner kroner, i tråd med anbefalingen i Olsberg SPIs rapport.

Skuespillerforbundet
Dronningens gate 16, 0152 OSLO
Org.nr. 871096422

www.skuespillerforbundet.no
post@skuespillerforbundet.no
Tlf 21 02 71 90

- **Den kommende stortingsmeldingen om film** må legge grunnlaget for en langsiktig filmpolitikk som ser finansiering, produksjonsaktivitet, rekruttering, kompetanse og kunstnernes arbeidsvilkår i sammenheng. Skuespillerforbundet ser fram til å bidra i dette arbeidet.

En målrettet satsing på norsk film og TV er nødvendig for å motvirke kompetanseflukt, sikre flere oppdrag og gi flere mulighet til å leve av yrket sitt.

2. Det frie feltet må styrkes – kunstnerne må med

Budsjettforslaget for 2027 er større på papiret, men gir ikke nødvendigvis mer rom for kunstnerisk aktivitet. Det frie scenekunstheltet trenger både bedre finansiering og en langsiktig plan for utvikling.

Skuespillerforbundet mener det er behov for en ny, helhetlig scenekunstmelding som gir retning for utviklingen av feltet og kunstnernes vilkår.

Vi mener derfor at:

- Kap. 320 post 55 - Norsk kulturfond må styrkes utover ordinær pris- og kostnadsjustering, og det må legges til rette for mer langsiktig finansiering av det frie scenekunstheltet.
- Kap. 320 post 75 - **Tilskudd til litteraturhus, kunstscener og kompanier m.m.** må styrkes, slik at kunstneriske virksomheter kan utvikle seg, opprettholde aktivitet og skape arbeidsplasser over tid.
- Kap. 320 post 75 - **SKUDA** må styrkes til minst 34,8 millioner kroner. Det er nødvendig for å opprettholde dagens kapasitet og sikre at ordningen fortsatt fungerer som et sikkerhetsnett for frilanskunstnere. Forutsigbar finansiering er avgjørende for at SKUDA skal kunne gi reell trygghet for kunstnerne og sikre ivaretagelse av kunstnerisk kompetansen av høyeste kvalitet i bransjen, samt å bidra til et mer bærekraftig arbeidsliv.
- Kap. 320 post 72 – Kunstnerstipend m.m. må trappes videre opp. Det er positivt at både antallet stipender og stipendbeløpene øker, men det er behov for flere stipendhjemler for å styrke kunstnerøkonomien.
- **Kap. 320 post 72 – Kunstnerstipend m.m.** må også sikre pensjonsopptjening på statlige arbeidsstipend som utbetales som lønn. Skuespillerforbundet støtter Kunstnernetverkets krav om 56 millioner kroner til pensjonsopptjening i 2027. Kunstnere må sikres sosiale rettigheter på linje med andre arbeidstakere.
- Kap. 325 post 60 – Regionale kulturfond må bevares og styrkes, slik at det frie feltet får flere og bredere finansieringsmuligheter over hele landet.

Det finnes ingen kunst uten kunstnere. Skal vi ha et levende og mangfoldig scenekunsthelt, må kunstnerne ha vilkår som gjør det mulig å skape, utvikle seg og stå i yrket over tid.

3. Institusjonene må ha handlingsrom til å lage kunst

Når bevilgningene ikke holder tritt med lønns- og prisveksten, svekkes institusjonenes økonomiske handlingsrom. Det kan føre til færre produksjoner, færre engasjementer og mindre rom for kunstnerisk utvikling. Investeringer i kulturbygg må derfor følges opp med finansiering av aktiviteten i byggene.

Vi mener derfor at:

- Kap. 323 post 70 – **Scenekunstinstitusjoner** må styrkes. Rammetilskuddene som ligger inne i forslaget til statsbudsjett for 2027 tar ikke høyde for regjeringens egne beregninger av lønns- og prisvekst, og fører dermed til en realnedgang i rammetilskuddene. Institusjonene må ha økonomiske rammer som gjør det mulig å opprettholde produksjonsaktiviteten, engasjere kunstnere og utvikle nye forestillinger. Skuespillerforbundet støtter Norsk teater- og orkesterforenings (NTO) innspill om behovet for sterkere økonomiske rammer. Arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjoner står sammen om at institusjonene må få forutsetninger for å kunne opprettholde aktivitet og sikre arbeid for kunstnerne.
- **Kap. 322 post 70 – Nasjonale kulturbygg** må ses i sammenheng med finansieringen av driften og aktiviteten i byggene. Kloden teater illustrerer utfordringen: Staten har investert i et nytt teaterhus, men budsjettforslaget sikrer ikke tilstrekkelige midler til kunstnerisk innhold og aktivitet. En slik politikk gir lite mening. Kulturbygg må følges av langsiktig og forutsigbar driftsfinansiering, slik at de kan skape kunst, arbeidsplasser og levende kulturliv.

Kulturbudsjettet handler ikke bare om institusjoner og bygg. Det handler om menneskene som fyller dem med kunst, innhold og mening.

4. Kunstnernes rettigheter må sikres – også ved privatkopiering

Skuespillerforbundet støtter Norwacos krav om regulering av den individuelle privatkopieringskompensasjonen. Bevilgningen er ikke tilstrekkelig justert i takt med prisutviklingen og utvidelsen av ordningen til flere rettighetshavergrupper. Det er urimelig at kompensasjonen svekkes samtidig som den varslede gjennomgangen av ordningen fortsatt ikke er fullført.

Vi mener derfor at:

- Bevilgningen til individuell privatkopieringskompensasjon må indeksreguleres, og manglende regulering fra 2025 må rettes opp.
- Kap. 337 post 70 – Kompensasjon for kopiering til privat bruk må økes med 4 millioner kroner utover bevilgningen i budsjettforslaget, i tråd med Norwacos appell.

Skuespillere og andre rettighetshavere må sikres rimelig kompensasjon for bruken av deres kunstneriske arbeid.

Avslutning

Skal vi ha et sterkt, mangfoldig og profesjonelt kulturliv, må politikken også sikre at menneskene som skaper kunsten har mulighet til å gjøre nettopp det. Vi ber komiteen om å se kulturbudsjettet som en investering i kunstnerne og arbeidsmulighetene som gjør kulturlivet mulig.

Med vennlig hilsen

Skuespillerforbundet